

COVID-19 violència masclista i gènere

Actualitzat: 18.05.2020

La crisi de la COVID-19, a més de ser una crisi sanitària, és també una crisi que impacta directament sobre la societat i l'economia. Però a més, es reconeix que la pandèmia afecta de manera diferent a homes i a dones.

Entre altres, se sap que:

- El 70 % de la força laboral dels professionals de la salut a Catalunya són dones, això implica que estan exposades en major proporció a la infecció.
- El confinament té un impacte directe sobre l'economia i especialment sobre les dones. Són més les dones qui realitzen treballs d'ocupació temporal, a temps parcial i de manera precària i sovint amb menys retribucions en comparació amb els homes.
- En època de crisi, s'ha documentat l'**augment de violència masclista**. La situació de confinament agreuja més la vulnerabilitat de les dones que pateixen violència masclista, així com la dels seus fills i filles, degut a la convivència contínua amb l'agressor.
- En aspectes de salut, les dones tenen una esperança de vida superior a la dels homes, però amb menys anys de qualitat. El fet que moltes dones grans viuen a residències o soles als domicilis, les posa en situació de més vulnerabilitat en època de confinament per motius de distanciament social.
- Hi ha hagut molts anys de falta de sensibilitat de gènere en les investigacions mèdiques. És fonamental la consideració del gènere tant en els assaigs clínics com en la recerca epidemiològica.
- Les dones continuen sent les principals cuidadores tant a la llar com a la comunitat. Aquesta pandèmia empitjora encara més la ja existent crisi de cures que hi ha. A més les tasques de la llar continuen esbiaixades cap a les dones. Així mateix, el tancament de les escoles ha augmentant les hores de treball no remunerat realitzat per elles. A tot això, s'assumeix el teletreball i la conciliació familiar, que lluny d'un ideal imaginari, ha resultat en un repte constant especialment per les mares, suportant la major part de l'estrès del confinament.

En els darrers dies, la premsa ha recollit denúncies de dones que han vist com els seus drets en matèria de salut sexual i reproductiva s'han vist reduïts i com augmentaven els casos de denúncies per violència masclista. L'Institut Català de les Dones ha informat d'un increment del nombre de trucades per a l'atenció de les dones en situació de violència masclista. Aquestes trucades entre el 16 de març i el 30 d'abril han incrementat un 88% respecte als mesos anteriors.

L'objectiu d'aquest repositori és posar a l'abast informació d'interès sobre la COVID-19 i el seu impacte en la violència masclista principalment i en els eixos de desigualtat de gènere, en general, per a la presa de decisions en planificació, disseny i avaluació de polítiques públiques, recerca i epidemiologia.

Aquest repositori s'ha concebut com un document viu que inclou informes tècnics i recomanacions disponibles sobre la COVID-19 i la violència masclista i el gènere, elaborats per organismes, societat civil, institucions acadèmiques i científiques. Des de la primera versió d'aquest document, han sigut molts els documents publicats tant a nivell local com internacional per tant hem hagut de modificar el format. S'han hagut d'escollir els documents que s'han considerat més rellevants agrupant-los en tres blocs: documents elaborats a Catalunya, documents realitzats per organismes internacionals i articles publicats en revistes científiques. Per facilitar l'accés a més informació, s'ha afegit un últim bloc ampliat, que recull enllaços a plataformes de característiques similars a més de portals d'organismes que també han creat repositoris durant aquest temps.

Documents elaborats a Catalunya:

Inclou diferents tipus de documents. Alguns de anàlisi i altres divulgatius amb recomanacions, serveis i ajudes per fer front a la violència masclista elaborats per institucions i societat civil de Catalunya.

- **NOU** Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere. **Crisi del Covid-19 i la violència masclista**. 28 abril 2020. <http://www.violenciadegenere.org/node/452>
- **NOU** Institut Català de les Dones. **Materials divulgatius amb recomanacions, serveis i noves ajudes per fer front a les violències masclistes en el marc de la crisi sociosanitària actual**. 13/05/2020. <http://dones.gencat.cat/ca/detalls/Noticia/Recomancions>
- **NOU** Grup de treball de Violències Masclistes del Consell de Nacional de Dones de Catalunya. **En la crisi del COVID-19 visibilitzen la precarietat amb perspectiva de gènere**. 2020. http://dones.gencat.cat/web/.content/02_institut/12-cndc/Altres_doc/PRECARIETAT-CNDC.pdf

Documents elaborats per organismes internacionals:

Inclou diferents tipus de documents. Alguns analitzen aspectes clau de l'impacte desigual de la COVID-19 en la violència masclista i en el gènere, altres fan referència a mesures i aspectes que cal tenir en compte a l'hora de donar resposta a aquesta pandèmia. Especialment basant-se i formulant propostes transformadores que recomanen que es focalitzin en les causes estructurals de les desigualtats que resultin en accions equitatives. Altres inclús enumeren accions i recomanacions específiques per dur a terme des de col·lectius, com organismes, autoritats o fins i tot des de els governs.

COVID-19 i violència masclista:

- World Health Organization (WHO). **COVID-19 and violence against women**. 07 març 2020. www.who.int/reproductivehealth/publications/vaw-covid-19/en/
- UNFPA United Nations Population Fund. **Gender Equality and Addressing Gender-based Violence (GBV) and Coronavirus Disease (COVID-19) Prevention, Protection and Response**. 23 març 2020. www.unfpa.org/resources/gender-equality-and-addressing-gender-based-violence-gbv-and-coronavirus-disease-covid-19
- Gender-Based Violence Area of Responsibility, UNFPA United Nations Population Fund. **GBV Case Management and the COVID-19 Pandemic**. 23 març 2020. https://gbvaor.net/thematic-areas?term_node_tid_depth_1%5B121%5D=121
- WHO, UNFPA, UNICEF, UNHCR, WFP, IOM, OCHA, CHS Alliance, InterAction, UN Victims' Rights Advocacat. **Protection from Sexual Exploitation and Abuse (PSEA) during COVID-19 response**. 31 març 2020. <https://reliefweb.int/report/world/interim-technical-note-protection-sexual-exploitation-and-abuse-psea-during-covid-19>

- European Institute for Gender Equality. **Covid-19 and gender equality**. Abril 2020. <https://eige.europa.eu/topics/health/covid-19-and-gender-equality>
- UN Women. **COVID-19 and ending violence against women and girls**. 06 abril 2020. www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-covid-19-and-ending-violence-against-women-and-girls#view
- UN Women. **Violence against women and girls data collection during COVID-19**. 17 abril 2020. www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-violence-against-women-and-girls-data-collection-during-covid-19
- **NOU** United Nations Development Programme (UNDP). **Gender-Based Violence and COVID-19**. 11 maig 2020. <https://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/womens-empowerment/gender-based-violence-and-covid-19.html>

COVID-19 i gènere:

- UNFPA United Nations Population Fund. **COVID-19: A Gender Lens. Protecting sexual and reproductive health and rights, and promoting gender equality**. Març 2020. <https://www.unfpa.org/resources/covid-19-gender-lens>
- International Federation of Red Cross And Red Crescent Societies, UN OCHA Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, WHO. **COVID-19: How to include marginalized and vulnerable people in risk communication and community engagement**. 15 març 2020. <https://reliefweb.int/report/world/covid-19-how-include-marginalized-and-vulnerable-people-risk-communication-and>
- UN Women, UNICEF, ILO International Labour Organization. **Family-friendly policies and other good workplace practices in the context of COVID-19: Key steps employers can take**. 27 març 2020. www.unicef.org/documents/family-friendly-policies-and-other-good-workplace-practices-context-covid-19-key-steps
- CARE, International Rescue Committee. **Global rapid gender analysis for COVID-19**. 31 març 2020. www.rescue.org/sites/default/files/document/4676/globalrgacovidrmd33120final.pdf
- OECD. **Women at the core of the fight against COVID-19 crisis**. Abril 2020. https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=127_127000-awfnqj80me&title=Women-at-the-core-of-the-fight-against-COVID-19-crisis
- **NOU** WE EMPOWER G7. **COVID-19 and gender equality a call to action for the private sector**. abril 2020. <https://www.weeps.org/resource/covid-19-and-gender-equality-call-action-private-sector>

- UN Women. **Rapid guide: Gender, COVID-19 and audit**. 01 abril 2020. www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/brochure-rapid-guide-gender-covid-19-and-audit
- UN Women. **Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women**. 09 abril 2020. www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/policy-brief-the-impact-of-covid-19-on-women
- GAPS UK Gender Action for Peace and Security. **Call to Action: Now and the Future, COVID-19 and Gender Equality, Global Peace and Security**. 09 abril 2020. <https://gaps-uk.org/covid-19-and-gender-equality-global-peace-and-security/>
- Global Health 5050. **COVID-19 sex-disaggregated data tracker**. 15 abril 2020. <https://globalhealth5050.org/covid19/>
- World Health Organization (WHO). **Addressing Human Rights as Key to the COVID-19 Response**. 21 març 2020. www.who.int/publications-detail/addressing-human-rights-as-key-to-the-covid-19-response
- **NOU** Committee on the Elimination of Discrimination Against Women CEDAW. **Guidance Note on CEDAW and COVID-19**. 2020 https://www.ohchr.org/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/Documents/HRBodies/CEDAW/Statements/CEDAW_Guidance_note_COVID-19.docx&action=default&DefaultItemOpen=1
- **NOU** OHCHR United Nations Office of the High Commissioner Human Rights **COVID-19 and women's human rights: Guidance**. 15 abril 2020. https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/COVID-19_and_Womens_Human_Rights.pdf
- **NOU** UN Women. Press Release: Gender equality experts recommend key actions for COVID-19 response and recovery for G7 leaders. 12 maig 2020. <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2020/5/press-release-key-actions-for-covid-19-response-and-recovery-for-g7-leaders>
- **NOU** World Health Organization (WHO). **Gender and COVID-19: advocacy brief**. 14 maig 2020. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/332080>
- **NOU** European Commission. **How will the COVID-19 crisis affect existint gender divides in Europe?** 2020 <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe>
- **NOU** Women in Global Health. **WGH's Five Asks for Gender-Responsive Global Health Security**. 2020. <https://www.womeningh.org/5-asks>

Publicacions en revistes científiques

S'hi inclouen articles publicats a revistes científiques, que analitzen la COVID-19 des de la perspectiva de gènere. Principalment emfatitzen la importància de realitzar una anàlisi de dades estratificada per sexe, precisament perquè les respostes que es donin en base a l'evidència reflecteixin aquestes diferències en sexe i gènere.

- Gender & Development. **Overcoming the 'tyranny of the urgent': integrating gender into disease outbreak preparedness and response.** 28 juny 2019. www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13552074.2019.1615288
- The Lancet. **COVID-19: the gendered impacts of the outbreak.** 06 març 2020. [www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext)
- BMJ Global Health. **Sex, gender and COVID-19: Disaggregated data and health disparities.** 24 març 2020. <https://blogs.bmj.com/bmjgh/2020/03/24/sex-gender-and-covid-19-disaggregated-data-and-health-disparities>
- The Lancet. **The gendered dimensions of COVID-19.** 11 abril 2020. [www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(20\)30823-0.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(20)30823-0.pdf)
- The Lancet. **Centring sexual and reproductive health and justice in the global COVID-19 response.** 11 abril 2020. [www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(20\)30801-1.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(20)30801-1.pdf)
- **NOU** The BMJ Covid-19 is an opportunity for gender equality within the workplace and at home. 20 abril 2020. <https://www.bmj.com/content/369/bmj.m1546>

Recursos addicionals:

S'hi inclouen enllaços addicionals a plataformes relacionades amb temes relatius al gènere en el cas que es trobi la necessitat d'ampliar la informació:

- **NOU** Council of Europe Portal. **Gender Equality.**
 - **Promoting and protecting women's rights at national level.** Es presenten les mesures i pràctiques que els estats membres del Consells d'Europa han implementat durant la crisi per mitigar el seu impacte en els drets de les dones. [▶ https://www.coe.int/en/web/genderequality/promoting-and-protecting-women-s-rights](https://www.coe.int/en/web/genderequality/promoting-and-protecting-women-s-rights)
 - **Council of Europe's response.** [▶ https://www.coe.int/en/web/genderequality/the-council-of-europe-s-response](https://www.coe.int/en/web/genderequality/the-council-of-europe-s-response)
 - **Reactions by other International Organisations.** [▶ https://www.coe.int/en/web/genderequality/reactions-by-other-international-organisations](https://www.coe.int/en/web/genderequality/reactions-by-other-international-organisations)
 - **Civil society Initiatives.** [▶ https://www.coe.int/en/web/genderequality/civil-society-initiatives](https://www.coe.int/en/web/genderequality/civil-society-initiatives)

- **NOU Women Deliver.** Organització que defensa a nivell mundial la igualtat de gènere y la salut i els drets de les nenes y les dones.
▶ <https://womendeliver.org/covid-19-response/>
- **NOU Feminist response to COVID-19.** Repositori voluntari online amb informació sobre principis y accions feministes, així com respostes en les polítiques a la crisi de la COVID. ▶ <https://www.feministcovidresponse.com/about>
- **NOU UNESCO Mapping of online articles on Covid-19 and Gender.** Repositori amb articles publicats online.
▶ <https://en.unesco.org/news/mapping-online-articles-covid-19-and-gender>
- **NOU The World Bank Gender and COVID-19 (Coronavirus).** Documents propis i repositori de documents destacats.
▶ <https://www.worldbank.org/en/topic/gender/brief/gender-and-covid-19-coronavirus>
- **NOU Gender Based Violence Area of Responsibility (UNFPA). COVID-19 Thematic Resources Available Here** Eines i recursos (documents propis) per temàtica, disponibles en 5 idiomes diferents.
▶ https://gbvaor.net/thematic-areas?term_node_tid_depth_1%5B121%5D=121
- **NOU Mendeley. Gender and COVID-19.** Una col·lecció d'investigacions, estudis i altres referències en relació a les dimensions del sexe i el gènere de la pandèmia COVID-19, causada per la SARS-CoV-2 coronavirus.
▶ <https://www.mendeley.com/community/gender-and-covid-19/>
- La plataforma internacional **Every Woman, Every Child** ha creat un apartat específic per la COVID-19 a la seva pàgina web per disseminar contingut i facilitar el maneig de la informació. Entre altres apartats, n'inclou un de gènere amb referències a la violència masclista amb enllaços
▶ www.everywomaneverychild.org/what-you-need-to-know-about-covid-19/
- **UN Women “In focus gender equality in covid-19 response”.** Publicacions, notícies, documents audiovisuals, mitjans socials y recursos en relació amb la COVID-19 i el gènere.
▶ www.unwomen.org/es/news/in-focus/in-focus-gender-equality-in-covid-19-response
- **Data2X** Organització que, a través de col·laboracions amb agències de les Nacions Unides, governs, societat civil, acadèmics i del sector privat, treballa per al canvi en “Gender Data”. També han compilat un llista amb enllaços.
▶ <https://data2x.org/resource-center/gender-and-data-resources-related-to-covid-19/>
- **Gender Action Portal – Harvard Kennedy School** inclou resums d'investigació que poden ser útils per a responsables polítics, professionals de la salut, activistes i líders que treballen en la pandèmia COVID-19. ▶ <https://gap.hks.harvard.edu/gap-covid19>

- **Gender and COVID 19 Working Group. Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health** que ha creat un document de disseminació d'informació. Inclouen enllaços a esdeveniments, webinars i publicacions distribuïts segons diferents temàtiques. ► https://docs.google.com/document/d/1_QfLS6Z90w_1rPM-jdeKC_IQXTcwA8Z4kF8Z5CerZrk/edit

Barcelona 18 de maig de 2020